LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS

(2010. gada 10. decembris)

par valsts atbalstu nekonkurētspējīgu ogļraktuvju slēgšanas atvieglošanai

(2010/787/ES)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 107. panta 3. punkta e) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu [1],

tā kā:

(1) Padomes Regulas (EK) Nr. 1407/2002 (2002. gada 23. jūlijs) par valsts atbalstu ogļu rūpniecībai [2] termiņš beidzas 2010. gada 31. decembrī.

(2) Subsidēto ogļu mazais īpatsvars vispārējā enerģētikas kopainā vairs neattaisno šo subsīdiju saglabāšanu, lai nodrošinātu energoapgādi Savienībā.

(3) Savienības politika, ar kuru veicina atjaunīgu enerģijas avotu izmantošanu un sekmē ilgtspējīgu un drošu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, nepamato nebeidzamu atbalstu nekonkurētspējīgām ogļraktuvēm. Tādēļ nevajadzētu bezgalīgi turpināt to atbalsta kategoriju sniegšanu, kuras atļauj Regula (EK) Nr. 1407/2002.

(4) Tomēr, ja nav īpašu šīs nozares valsts atbalsta noteikumu, oglēm piemēro tikai vispārīgos valsts atbalsta noteikumus. Tādēļ nekonkurētspējīgās ogļraktuves, kas pašlaik saņem atbalstu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1407/2002, vairs nevar būt tiesīgas saņemt atbalstu, un tās drīkst slēgt piespiedu kārtā.

(5) Neskarot vispārīgos valsts atbalsta noteikumus, dalībvalstīm būtu jāspēj veikt pasākumus sociālo un reģionālo seku atvieglošanai, ko radīs šo raktuvju slēgšana, proti, pakāpeniski sašaurināt uzņēmējdarbību saskaņā ar neatgriezenisku slēgšanas plānu un/vai finansēt ar to saistītos neparedzētos izdevumus, jo īpaši pārņemtās saistības.

(6) Šis lēmums iezīmē ogļu rūpniecības pāreju no īpašu nozares noteikumu piemērošanas uz to vispārīgo valsts atbalsta noteikumu piemērošanu, ko piemēro visām nozarēm.

(7) Lai mazinātu konkurences traucējumus iekšējā tirgū, kas izriet no valsts atbalsta nekonkurētspējīgo ogļraktuvju slēgšanas sekmēšanai, šis atbalsts būtu pakāpeniski jāsamazina un stingri jāierobežo, attiecinot vienīgi uz tām ogļu ražotnēm, kuras neatgriezeniski paredzēts slēgt.

(8) Lai mazinātu ietekmi uz vidi, ko rada ogļu ražošana tajās ogļu ražotnēs, kurām piešķirts slēgšanas atbalsts, dalībvalstīm būtu jāizstrādā atbilstīgu pasākumu plāns, piemēram, energoefektivitātes, atjaunīgu enerģijas avotu vai oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas jomā.

(9) Uzņēmumiem vajadzētu būt tiesīgiem saņemt atbalstu, lai segtu izmaksas, kas saskaņā ar parasto grāmatvedības praksi tieši neskar ražošanas izmaksas. Šāds atbalsts ir paredzēts neparedzētu izdevumu segšanai, kas rodas, slēdzot šo uzņēmumu ogļu ražotnes. Lai nepieļautu, ka šādu atbalstu nepamatoti saņem uzņēmumi, kas slēdz tikai dažas savas ražotnes, attiecīgajiem uzņēmumiem katrā no to ogļu ražotnēm būtu jānodrošina atsevišķa grāmatvedības uzskaite.

(10) Veicot savu uzdevumu saskaņā ar šo lēmumu, Komisijai būtu jānodrošina, ka tiek izveidoti, uzturēti un ievēroti parastie konkurences apstākļi. Īpaši attiecībā uz elektroenerģijas tirgu atbalstam ogļu rūpniecībai nevajadzētu ietekmēt elektroenerģijas ražotāju primārās energoapgādes avotu izvēli. Tādēļ par ogļu cenām un daudzumiem līgumslēdzējām pusēm būtu brīvi jāvienojas, ņemot vērā pasaules tirgū dominējošos apstākļus.

[1] 2010. 23. novembra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
[2] OV L 205, 2.8.2002., 1. lpp.

(11) Šī lēmuma piemērošana neizslēdz, ka atbalstu ogļu rūpniecībai var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu citu iemeslu dēļ. Šajā sakarā, ja vien netiek noteikts citādi, un, ievērojot ierobežojumus maksimālā atbalsta apjomam, turpina piemērot citus īpašus noteikumus, jo īpaši tos, kas attiecas uz atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai, atbalstu vides aizsardzībai un atbalstu apmācībām.

(12) Komisijai būtu jāizvērtē pasākumi, kas paziņoti saskaņā ar šo lēmumu, un jāpieņem lēmumi saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ([1]).

(13) Lai izvairītos no pārtraukuma starp Regulā (EK) Nr. 1407/2002 paredzētajiem pasākumiem un šajā lēmumā paredzētajiem pasākumiem, šis lēmums būtu jāpiemēro no 2011. gada 1. janvāra,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. NODAĻA

IEVADDNOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

a) "ogles" ir augstas kvalitātes, vidējas kvalitātes un zemas kvalitātes A un B kategorijas ogles ANO Eiropas Ekonomikas komisijas izstrādātās starptautiskās ogļu kodifikācijas sistēmas nozīmē ([2]);

b) "slēgšana" ir ogļu ražošanas un tirdzniecības pilnīga pārtraukšana;

c) "slēgšanas plāns" ir dalībvalsts izstrādāts plāns, kurā ir paredzēti pasākumi, kas noslēdzas ar ogļu ražotņu pilnīgu slēgšanu;

d) "ogļu ražotne" ir apakšzemes vai virszemes ogļraktuves un saistīta infrastruktūra, kur neatkarīgi no citām uzņēmuma struktūrām var ražot neapstrādātas ogles;

e) "ogļrūpniecības gads" ir kalendārais gads vai cits 12 mēnešu laikposms, ko izmanto atsaucēm līgumos ogļu rūpniecībā;

f) "ražošanas izmaksas" ir kopējās izmaksas, kas saistītas ar kārtējo ražošanu, tostarp kalnrūpniecības darbiem, ogļu sagatavošanas darbībām, jo īpaši mazgāšanu, šķirošanu pēc lieluma un citiem parametriem, kā arī transportēšanu uz izmantošanas vietu, parasto amortizāciju un procentiem par aizņemto kapitālu, rēķinot pēc tirgus kursa;

g) "kārtējie ražošanas zaudējumi" ir pozitīvā starpība starp ogļu ražošanas izmaksām un to pārdošanas cenu izmantošanas vietā, par kuru līgumslēdzējas puses ir brīvi vienojušās, ņemot vērā pasaules tirgū dominējošos apstākļus.

2. NODAĻA

ATBALSTA SADERĪGUMS

2. pants

Princips

1. Saistībā ar to, ka ir nolemts slēgt nekonkurētspējīgas ogļraktuves, atbalstu ogļu rūpniecībai var uzskatīt par saderīgu ar iekšējā tirgus pareizu darbību tikai tad, ja tas atbilst šā lēmuma noteikumiem.

2. Atbalsts sedz tikai tos izdevumus, kas saistīti ar oglēm elektroenerģijas ražošanai, siltuma un elektrības kopīgai ražošanai, koksa ražošanai un domnu kurināšanai tērauda rūpniecībā, ja tās Savienībā šim nolūkam izmanto.

3. pants

Slēgšanas atbalsts

1. Atbalstu uzņēmumam, kas paredzēts tieši ogļu ražotņu kārtējo ražošanas zaudējumu segšanai, var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu tikai tad, ja tas atbilst šādiem nosacījumiem:

a) attiecīgās ogļu ražotnes ir jāietver slēgšanas plānā, kura termiņš nebeidzas vēlāk par 2018. gada 31. decembri;

b) attiecīgās ogļu ražotnes ir jāslēdz pilnībā un saskaņā ar slēgšanas plānu;

c) paziņotais atbalsts nedrīkst pārsniegt starpību starp paredzamajām ražošanas izmaksām un paredzamajiem ieņēmumiem ogļrūpniecības gadā. Faktiski izmaksātā atbalsta apjomu, pamatojoties uz kārtējām izmaksām un ienākumiem, precizē katru gadu ne vēlāk kā nākamā ogļrūpniecības gada beigās pēc tā gada, par kuru atbalsts bijis piešķirts;

([1]) OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

([2]) Starptautiskā vidējas kvalitātes un augstas kvalitātes ogļu kodifikācijas sistēma (1998). Ogļu slāņa starptautiskā klasifikācija (1998) un Starptautiskā zemas kvalitātes ogļu kodifikācijas sistēma (1999).

d) atbalsta apjoma par tonnu ogļu ekvivalenta rezultātā Savienības ogļu cenas izmantošanas vietā nedrīkst būt mazākas par cenām līdzīgas kvalitātes oglēm no trešām valstīm;

e) attiecīgai ogļu ražotnei ir jādarbojas 2009. gada 31. decembrī;

f) dalībvalsts piešķirtā slēgšanas atbalsta kopsumma ir pakāpeniski jāsamazina - līdz 2013. gada beigām ne mazāk kā par 20 %, līdz 2015. gada beigām ne mazāk kā par 40 %, līdz 2016. gada beigām ne mazāk kā par 60 % un līdz 2017. gada beigām ne mazāk kā par 75 % no 2011. gadā piešķirtā atbalsta;

g) slēgšanas atbalsta kopsumma, ko dalībvalsts piešķir ogļu rūpniecībai, nevienā gadā pēc 2010. gada nedrīkst pārsniegt atbalsta summu, ko šī dalībvalsts piešķīrusi un Komisija apstiprinājusi 2010. gadam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1407/2002 4. un 5. pantu;

h) dalībvalstīm jaizstrādā plāns, lai veiktu pasākumus ar mērķi samazināt ietekmi uz vidi, ko rada ogļu ražošana tajās ražotnēs, kurām piešķirts atbalsts, ievērojot šo pantu, piemēram, energoefektivitātes, atjaunīgu enerģijas avotu vai oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas jomā.

2. To pasākumu ietveršana plānā, kā minēts 1. punkta h) apakšpunktā, kuri veido valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, neskar dalībvalstīm ar Līguma 108. panta 3. punktu noteiktos paziņošanas un pārtraukšanas klauzulas pienākumus saistībā ar šādiem pasākumiem un šādu pienākumu saderību ar iekšējo tirgu.

3. Ja ogļu ražotnes, kurām atbalsts piešķirts saskaņā ar 1. punktu, nav slēgtas datumā, kas noteikts Komisijas apstiprinātajā slēgšanas plānā, attiecīgā dalībvalsts atmaksā visu piešķirto atbalstu attiecībā uz visu slēgšanas plānā paredzēto laikposmu.

4. pants

Atbalsts neparedzētu izdevumu segšanai

1. Valsts atbalstu, ko piešķir uzņēmumiem, kuri veic vai ir veikuši darbības saistībā ar ogļu ražošanu, lai tie varētu segt izmaksas, kas rodas vai ir radušās, slēdzot ogļu ražotnes, un nav saistītas ar kārtējo ražošanu, var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja izmaksātā atbalsta summa nepārsniedz šīs izmaksas. Šo atbalstu var izmantot, lai segtu:

a) izmaksas, kas radušās vai kas paredzamas tikai tiem uzņēmumiem, kuri slēdz vai ir slēguši ogļu ražotnes, tostarp uzņēmumiem, kuri saņem slēgšanas atbalstu;

b) izmaksas, kas radušās vairākiem uzņēmumiem.

2. Izmaksu kategorijas, uz kurām attiecas 1. punkts, ir definētas pielikumā. Panta 1. punktu nepiemēro izmaksām, kas radušās saistībā ar vides aizsardzības noteikumu neievērošanu.

5. pants

Kumulācija

1. Atbalsta maksimālo summu, kas atļauta saskaņā ar šo lēmumu, piemēro neatkarīgi no tā, vai atbalstu pilnībā ir finansējušas dalībvalstis vai to daļēji finansē Savienība.

2. Atbalstu, ko atļauj saskaņā ar šo lēmumu, nevar apvienot ar citiem valsts atbalsta veidiem Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē vai ar citiem Savienības finansējuma veidiem attiecībā uz tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja šādas pārklāšanās rezultātā radusies atbalsta summa ir lielāka par to, kas atļauta saskaņā ar šo lēmumu.

6. pants

Grāmatvedības nodalīšana

Visu uzņēmumu saņemto atbalstu peļņas un zaudējumu pārskatos norāda kā patstāvīgu ieņēmumu pozīciju atsevišķi no apgrozījuma. Ja uzņēmumi, kas gūst labumu no atbalsta saskaņā ar šo lēmumu, turpina tirdzniecību vai darbību pēc dažu vai visu savu ogļu ražotņu slēgšanas, veic precīzu un atsevišķu grāmatvedības uzskaiti par katru savu ogļu ražotni un citām saimnieciskajām darbībām, kas nav saistītas ar ogļrūpniecību. Saskaņā ar šo lēmumu piešķirto atbalstu pārvalda tā, lai to nebūtu iespējams novirzīt citām ogļu ražotnēm, uz kurām neattiecas slēgšanas plāns, vai tā paša uzņēmuma citām saimnieciskajām darbībām.

3. NODAĻA

PROCEDŪRAS

7. pants

Dalībvalstu sniedzamā informācija

1. Papildus Regulai (EK) Nr. 659/1999, uz šajā lēmumā minēto atbalstu attiecas īpaši noteikumi, kuri paredzēti 2. līdz 6. punktā.

2. Dalībvalstis, kuras gatavojas piešķirt 3. pantā minēto slēgšanas atbalstu, iesniedz Komisijai attiecīgo ogļu ražotņu slēgšanas plānu. Plāns satur vismaz šādu informāciju:

a) ogļu ražotņu identifikācija;

b) katras ogļu ražotnes kārtējās vai paredzamās ražošanas izmaksas vienā ogļrūpniecības gadā;

c) slēgšanas plānā ietverto ogļu ražotņu paredzamais saražotais ogļu daudzums vienā ogļrūpniecības gadā;

d) paredzamā slēgšanas atbalsta summa vienā ogļrūpniecības gadā.

3. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkurām izmaiņām slēgšanas plānā.

4. Dalībvalstis paziņo par jebkuru atbalstu, ko tās plāno piešķirt ogļu rūpniecībai saskaņā ar šo lēmumu ogļrūpniecības gada laikā. Tās iesniedz Komisijai sīku informāciju attiecībā uz paredzamo ražošanas izmaksu aprēķināšanu un to saistību ar slēgšanas plāniem, kas Komisijai paziņoti saskaņā ar 2. punktu.

5. Dalībvalstis ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc ogļrūpniecības gada beigām informē Komisiju par tā atbalsta summu un aprēķiniem, kas faktiski izmaksāts attiecīgā gada laikā. Ja tiek veiktas jebkādas izmaiņas attiecīgajā ogļrūpniecības gadā sākotnēji izmaksātajās summās, dalībvalstis informē Komisiju pirms nākamā ogļrūpniecības gada beigām.

6. Paziņojot par 3. un 4. pantā minēto atbalstu un informējot Komisiju par faktiski izmaksāto atbalstu, dalībvalstis sniedz visu informāciju, kas nepieciešama, lai Komisija varētu pārbaudīt šajā lēmumā paredzēto noteikumu izpildi.

4. DAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

8. pants

Īstenošanas pasākumi

Komisija veic visus nepieciešamos pasākumus, kas vajadzīgi šī lēmuma īstenošanai. Ar šo lēmumu noteiktajās robežās Komisija var izveidot kopīgus noteikumus attiecībā uz 7. pantā minētās informācijas sniegšanu.

9. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2011. gada 1. janvāra.

Tā darbības termiņš beidzas 2027. gada 31. decembrī.

Briselē, 2010. gada 10. decembrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

V. VAN QUICKENBORNE

PIELIKUMS

LĒMUMA 4. PANTĀ MINĒTO IZMAKSU DEFINĪCIJA

1. Radušās un paredzamās izmaksas tikai tiem uzņēmumiem, kuri ir slēguši vai slēdz savas ražotnes

Vienīgi šādas izmaksu kategorijas un tikai, ja tās rodas, slēdzot ogļu ražotnes:

a) sociālo pabalstu izmaksas sakarā ar darbinieku atlaišanu pensijā, pirms tie sasniedz likumos noteikto pensijas vecumu;

b) citi neparedzēti izdevumi saistībā ar darbiniekiem, kuri ir zaudējuši vai kuri zaudē darbu;

c) pensiju un pabalstu izmaksas darbiniekiem, kuri ir zaudējuši vai kuri zaudē darbu, un darbiniekiem, kam ir tiesības šādus maksājumus saņemt pirms slēgšanas, ārpus tiesību aktos noteiktās sistēmas;

d) uzņēmumu segtās izmaksas par darbinieku readaptāciju, lai palīdzētu tiem atrast citu darbu ārpus ogļu rūpniecības, jo īpaši, mācību izmaksas;

e) bezmaksas ogļu piegāde darbiniekiem, kuri ir zaudējuši vai kuri zaudē darbu, un darbiniekiem, kam ir tiesības uz šādu piegādi pirms slēgšanas, vai ekvivalents naudā;

f) pārējās izmaksas, ko paredz administratīvi, juridiski vai nodokļu noteikumi, kas īpaši attiecas uz ogļu rūpniecību;

g) papildu darbi apakšzemes drošībai sakarā ar ogļu ražotņu slēgšanu;

h) raktuvju postījumi, ja tos ir radījušas ogļu ražotnes, kuras is slēgtas vai kuras slēdz;

i) visas pienācīgi pamatotas izmaksas saistībā ar bijušo ogļraktuvju sanāciju, tostarp,

— izmaksas sakarā ar ūdens piegādes un notekūdeņu novadīšanas organizāciju pakalpojumiem,

— citas izmaksas sakarā ar ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu;

j) iemaksas bijušo raktuvju darbinieku veselības apdrošināšanai;

k) izmaksas saistībā ar iesākto līgumu anulēšanu vai mainīšanu (maksimālā vērtība ir seši ražošanas mēneši);

l) ārkārtējs un būtisks vērtības zaudējums, ja tas rodas saistībā ar ogļu ražotņu slēgšanu;

m) augsnes virskārtas rekultivācijas izmaksas.

Zemes vērtības palielinājumu atskaita no attiecināmajām izmaksām attiecībā uz g), h) un i) un m) kategoriju.

2. Notikušās un paredzētās izmaksas dažiem uzņēmumiem

a) iemaksu palielinājums ārpus likumos noteiktās sistēmas, lai segtu sociālā nodrošinājuma izmaksas saistībā ar iemaksu veicēju skaita samazināšanos pēc ogļu ražotņu slēgšanas;

b) izdevumi par ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu saistībā ar ogļu ražotņu slēgšanu;

c) ar nodokli apliekamo maksu palielinājums organizācijām, kas atbildīgas par ūdens piegādi un notekūdeņu novadīšanu, ja šis palielinājums ir radies saistībā ar ogļu ražošanas samazināšanu pēc ogļu ražotņu slēgšanas ogļu rūpniecībā.